

22.4.2024

PÖYTYÄN VIHREIDEN VALTUUSTORYHMÄN VALTUUSTOALOITE: VALMIUS- JA VARAUTUMISRYHMÄN PERUSTAMINEN PÖYTYÄN KUNTAAN

1. ALOITTEEN TAUSTA

Kaikilla julkisoikeudellisilla yhteisöillä ja toimijoilla on lakisääteinen velvoite varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Lain mukaan kuntaorganisaatioiden tehtävien hoitaminen tulee varmistaa varautumissuunnitelmilla, etukäteisvalmisteluilla sekä muilla tarvittavilla toimenpiteillä.

Varautumisella tarkoitetaan toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen ja tarvittavat tavanomaisesta poikkeavat toimenpiteet häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Kunnat vastaavat järjestämisvastuulleen kuuluvien yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen jatkuvuudesta sekä niihin kohdistuviin uhkiin ja riskeihin varautumisesta. Varautuminen on osa kunnan normaaleja jokapäiväisiä toimintoja, jolla pyritään turvaamaan toimintojen jatkuminen mahdollisimman häiriöttömänä myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Kunnan varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tavoitteena on kuntalaisten turvallisuudesta, hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen, kunnan palvelutuotannon mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa olosuhteissa, häiriötilanteiden hallinta ja niistä toipuminen. Turvallisuudella tarkoitetaan yhteiskunnan tilaa, jossa erilaiset uhat ja riskit ovat hallittavissa.

Yhteistyöllä ja yhteisellä harjoittelulla varmistetaan sujuva toiminta sekä selkeä vastuunjako myös häiriötilanteissa ja poikkeusolojen toiminnassa. Laajempien tai pitkäkestoisten häiriötilanteiden varalle voi olla luotuna erilaisia kuntien ja viranomaisten välisiä yhteistoimintasopimuksia sekä valmiuden kohottamiseen tai johtokeskusten perustamiseen liittyviä toimintamalleja. Pelastuspalvelujen järjestämisvastuun siirryttyä kunnilta hyvinvointialueille on tärkeää huolehtia siitä, ettei järjestämisvastuun muutoksen myötä kadoteta häiriö- ja poikkeusoloihin varautumisen kannalta kriittisiä toimintamalleja tai resursseja.

Pöytyän kuntastrategiassa vuosille 2023-2028 on valittu yhdeksi kunnan toimintaa ohjaavaksi arvoksi Turvallisuus. Turvallisuudesta strategiassa sanotaan: "Luomme toiminnallamme turvallista toimintaympäristöä. Vastuullisuus, yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus ovat mielestämme keskeisiä tekijöitä turvallisuudessa."

Oripään kunnassa on perustettu Valmius- ja varautumisryhmä edistämään kunnan varautumista ja kykyä toimia häiriötilanteissa. Tämä aloite perustuu Oripään mallin tausta-aineistoon.

2. ALOITTEEN TOTEUTUS

Valmius- ja varautumisryhmän tehtävät pohjautuvat kunnan valmius-suunnitteluun, elintärkeiden palvelujen tuottamiseen sekä yhteiskunnan ja viranomaisten tarpeisiin. Ryhmä toteuttaa sille selkeästi rajattuja tehtäviä sille määritellyin valtuuksin.

Tavoitteena on tukea kunnan toimintojen jatkuvuuden hallintaa, arjen toimintojen turvaamista, tukea siirtymää normaalioloista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä tukea yhteistyötä eri yhteistyösapuolten kanssa, kuten viranomaiset, VPK, VARHA ja kolmas sektori.

VALMIUS- JA VARAUTUMISRYHMÄN TEHTÄVÄT

- laatia toimintaympäristöanalyysi Pöytyän kunnan alueesta sekä tarpeen mukaisilta kunnan rajojen ulkopuolisilta alueilta, joilla voi olla vaikutusta kunnan toimintaan häiriötilanteissa
- laatia riskikartoitus
- laatia tai tarkastaa ja tarpeen mukaan päivittää valmius- varautumis- ja toipumis- tai palautusmissuunnitelmat
- harjoittaa suunnitelmien toteutusta kunnassa
- case-harjoitusten ja -esimerkkien kautta kunnan varautumis-suunnitelmien testaaminen käytännössä ja LI/LL (Lessons Identified / Lessons Learned) toiminnan kautta varautumisen ja valmiuden kehittäminen
- ylläpitää ja päivittää edellä mainittuja suunnitelmia
- kehittää yhteistyötä kunnan yhteistoimintaosapuolten kanssa
- johtokeskuksen perustaminen tarvittaessa tai kunnan johtokeskustoiminnan tukemiseen osallistuminen

VALMIUS- JA VARAUTUMISRYHMÄN MAHDOLLISESTI AKTIVOIVAT TILANTEET

- pitkäkestoiset ja laajat sähkökatkot
- pitkäkestoiset ja laajat häiriöt tietoliikenne- tai puhelinyhteyksissä
- vedenjakelun häiriötilanteet
- suuret perusinfraan liittyvät häiriöt
- suuret tulipalot
- suuronnettomuudet
- väestön evakuointi tai vastaanotto
- laajat epidemiat
- luonnon ääri-ilmiöt ja niiden aiheuttamat häiriötilanteet
- hybridivaikuttaminen eli ns. laaja-alaisen vaikuttamisen uhat
- poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus sekä
- sotilaallinen voiman käyttö.

3. VALMIUS- JA VARAUTUSMISRYHMÄN HYÖTYJÄ

Valmius- ja varautumisryhmä ei korvaa kunnalla voimassa olevia varautumiseen liittyviä suunnitelmia ja rakenteita, vaan tukee ja vahvistaa niitä kustannustehokkaasti. Ryhmän perustamisen tarkoituksena hyödyntää kunnan asukkaita, joilla on vahva paikallistuntemus ja kyky tukea kunnan johtoa häiriötilanteissa. Ryhmään tulisi valita edustajia eri puolilta kuntaa ja eduksi on esimerkiksi sidokset eri viranomaisiin, VPK:aan, VARHA:een tai erilaisiin kolmannen sektorin toimijoihin, joilla voi olla merkitystä häiriötilanteista selviämisen ja tilanteen jälkeisen palautumisen kannalta. Ryhmää voidaan hyödyntää esimerkiksi häiriötilanteen johtamisessa ja kuntaan perustettavan johtokeskuksen toiminoissa. Ryhmän koko on tarkoituksenmukaista pitää maltillisena. Ryhmään valitaan kunnan viranhaltijoita sekä vapaaehtoisia kuntalaisia.

4. VALTUUSTOALOITE: TIIVISTYS

Perustetaan Pöytyän kunnan valmius- ja varautumisryhmä. Ryhmän tarkoitus on tukea kunnan toimintaa varautumisen suunnitelmien laatisemisessa, testaamisessa ja kehittämisessä, tukea kunnan palvelutuotannon jatkuvuutta kaikissa olosuhteissa sekä häiriö- ja poikkeustilanteissa tukea kunnan operatiivista johtamista ja johtokeskustoimintaa. Ryhmä kootaan kunnan asukkaista sekä viranhaltijoista ja tarkoituksena on hyödyntää paikallistuntemusta sekä eri alojen osaamista ja verkostoja.

Pöytyällä 22.4.2024

Pöytyän vihreät ry
Valtuustoryhmän puheenjohtaja

Karri Kinisjärvi

ANTTI RAUHALA

ANTTI LESKIN